

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/74446,Przyjechala-z-Kanady-i-opowie-tragiczna-historie-swojego-dziadka-ze-Sprawy-Elblaskiej>
23.04.2024, 13:26

Przyjechała z Kanady i opowie tragiczną historię swojego dziadka ze Sprawy Elbląskiej

Podczas pierwszej konferencji naukowej o Sprawie Elbląskiej oprócz referatów historyków zaprezentowane zostaną wspomnienia Marii Pawlik, wdowy po skazanym w Sprawie Elbląskiej. Będzie to możliwe dzięki Grażynie Wosińskiej, elbląskiej dziennikarce współpracującej z IPN Gdańsk.

W 70. rocznicę tragicznych wydarzeń, związanych z pożarem w hali A20 Zakładów Mechanicznych im. Karola Świerczewskiego w Elblągu, a przede wszystkim represjami, jakie spadły na społeczeństwo miasta po 17 lipca 1949 r. Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku, wspólnie z Urzędem Miejskim w Elblągu i Stowarzyszeniem Elbląg-Oise zaprasza na [konferencję naukową: „W poszukiwaniu szpiegów i dywersantów. Urząd Bezpieczeństwa w gospodarce lat stalinowskich na przykładzie Sprawy Elbląskiej”](#).

Jak podkreśla dr Daniel Czerwiński z gdańskiego IPN, Sprawa Elbląska była jednym z elementów komunistycznego systemu.

- Aparat bezpieczeństwa każdą awarię czy wypadek tłumaczył wtedy sabotażem. Działo się tak nie tylko w przemyśle, ale także w innych dziedzinach gospodarki. Właśnie dlatego w czasie konferencji zostanie przedstawiony zarys działalności Departamentu IV Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego i postać jego szefa, płk. Józefa Kratko, który kierował tym pionem przez prawie sześć lat, w okresie największych stalinowskich represji wobec społeczeństwa polskiego - wyjaśnia dr Czerwiński.

Jako odpowiedzialnych za spowodowanie pożaru bezpieczeństwa wskazała reemigrantów z Francji.

- Elbląg miał stać się dla nich nowym miejscem na ziemi, a tymczasem z powodu działań komunistycznej bezpieki, stał się swoistym „piekłem”. Aresztowania, przesłuchania, więzienia i to tylko dlatego, że przyjechali do powojennej Polski z Francji - tłumaczy dr Daniel Czerwiński.

Taką drogę przebył Stanisław Pawlik, skazany za rzekome szpiegostwo na dziesięć lat więzienia. W trakcie konferencji zaprezentowane zostaną wspomnienia jego żony, Marii Pawlik. Będzie to możliwe dzięki działalności elbląskiej dziennikarki, Grażyny Wosińskiej.

- Jej książki dotyczące Sprawy Elbląskiej stały się podstawą nawiązania kontaktów z Maryną Pawlik, wnuczką pani Marii, która zaczęła szukać informacji o wydarzeniach w Elblągu i ostatecznie nawiązała kontakt z Grażyną Wosińską - mówi Jadwiga Hryniewicz, wiceprezes Stowarzyszenia Elbląg-Oise.

Efektom tej współpracy jest kilkunastominutowe nagranie, okraszone licznymi fotografiami ze zbiorów prywatnych.

- Kulisy powstania relacji, ale także swoje odczucia związane z rodzinną historią, Maryna Pawlik przedstawi w trakcie trwania konferencji - zapewnia dr Czerwiński.

Podczas konferencji będzie można zobaczyć wystawę: „Sprawa Elbląska. Galeria zdjęć”, w tym także zdjęcia archiwalne rodziny Pawlików.

Dzięki Stowarzyszeniu Elbląg-Oise gościem obrad będzie również Eric Verrier, wicemer Compiegne, który m.in. o znaczeniu historii w budowaniu przyszłości będzie mówił podczas pierwszej konferencji naukowej poświęconej Sprawie Elbląskiej.